

EDITORIAL

Στο 1^ο Τεύχος του 2^{ου} Τόμου του Εκπαιδευτικού Κύκλου, περιλαμβάνονται άρθρα τα οποία καλύπτουν όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Μέσω των άρθρων αυτών αναπτύσσεται ένας ουσιαστικός και γόνιμος προβληματισμός με επίκεντρο την αποστολή και το ρόλο όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης σε ότι αφορά στην παραγωγή της βασικής και εφαρμοσμένης επιστημονικής γνώσης, στην καλλιέργεια της μάθησης και της παιδείας για την ανάπτυξη ολοκληρωμένων προσωπικοτήτων με κριτική σκέψη και ακαδημαϊκό ήθος και φυσικά, συναίσθηση της κοινωνικής ευθύνης.

Ο Πέτρος Γουγουλάκης, Αναπληρωτής Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο της Στοκχόλμης, και ο Ανδρέας Οικονόμου, Επίκουρος Καθηγητής στην Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε.), στο άρθρο τους «Πανεπιστημιακή Παιδαγωγική», επιχειρούν έναν πρώτο προβληματισμό γύρω από το θέμα της Πανεπιστημιακής Παιδαγωγικής, ενός σχετικά νέου αντικειμένου επιστημονικής γνώσης, που αφορά στην «επαγγελματική» κατάρτιση των διδασκόντων στα ΑΕΙ. Στο άρθρο παρουσιάζονται οι επιλογές που αποφασίστηκαν και εφαρμόστηκαν σε τρεις χώρες: στη Σουηδία, την Αγγλία και την Κύπρο, και ταυτόχρονα περιγράφεται η κατάσταση στην Ελλάδα. Από τη σύγκριση διαπιστώνεται ότι, ενώ στα Πανεπιστήμια των άλλων χωρών εδώ και δεκαετίες έχει εντοπιστεί η αναγκαιότητα της παιδαγωγικής και διδακτικής κατάρτισης του μόνιμου και συνεργαζόμενου διδακτικού τους προσωπικού, στη χώρα μας δεν έχουν ξεκινήσει καν σχετικές συζητήσεις. Υπό το πρίσμα αυτό ο προβληματισμός που αναπτύσσεται στο άρθρο, καθώς και οι σκέψεις και προτάσεις που κατατίθενται, μπορούν να πυροδοτήσουν έναν γόνιμο διάλογο, ικανό να οδηγήσει στην εξεύρεση τρόπων βελτίωσης του παρεχόμενου διδακτικού έργου στα ΑΕΙ της χώρας μας και να εξασφαλίσει τη διαρκή ανάπτυξη της παιδαγωγικής ικανότητας των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας.

Ο Ιωσήφ Φραγκούλης, Επίκουρος Καθηγητής ΑΣΠΑΙΤΕ και Καθηγητής Σύμβουλος του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, και ο Ευάγγελος Ανάγνου, Καθηγητής Σύμβουλος του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, στο άρθρο τους «Απόψεις εκπαιδευτικών σε σχέση με την αξιοποίηση βιωματικών συμμετοχικών εκπαιδευτικών τεχνικών στο πλαίσιο συμμετοχής τους σε επιμορφωτικά προγράμματα», διερευνούν την αξιοποίηση των βιωματικών συμμετοχικών εκπαιδευτικών τεχνικών στη διαδικασία της επιμόρφωσης. Από την ανάλυση των πορισμάτων της έρευνας συνάγεται ότι η χρήση βιωματικών συμμετοχικών τεχνικών στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών συμβάλλει τόσο στην αξιοποίηση της μεθοδολογίας εκπαίδευσης ενηλίκων και των αρχών μάθησής τους, όσο και στη βελτίωση της ποιότητας της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών.

Η Κατερίνα Κεδράκα, Λέκτορας του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, στο άρθρο της «Η επαγγελματική ανάπτυξη των Βιοεπιστημόνων: Η περίπτωση των φοιτητών του Τμήματος Μοριακής Βιολογίας και Γενετικής του ΔΠΘ», διερευνά τις απόψεις νέων, εκκολαπτόμενων Βιοεπιστημόνων γύρω από την επαγγελματική τους ανάπτυξη και το επαγγελματικό τους μέλλον. Η μελέτη της επαγγελματικής ανάπτυξης της συγκεκριμένης ομάδας εκτιμήθηκε ότι παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, λόγω της ραγδαίας ανάπτυξης των Βιοεπιστημών και κατά συνέπεια και της αύξησης του ενδιαφέροντος για την πορεία των επιστημόνων του χώρου.

Η Ευανθία Αθανασιάδου, Εκπαιδευτικός Φυσικής Αγωγής, και ο Αθανάσιος Κουστέλιος, Καθηγητής του τμήματος Επιστήμης Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, στο άρθρο τους «Η επίδραση του προγράμματος «ΚΑΛΛΙΠΑΤΕΙΡΑ» στις στάσεις των μαθητών/τριών και στο κλίμα στο σχολείο σε σχέση με το Ρατσισμό και την Ξενοφοβία», μελετούν την επίδραση του αθλητικού προγράμματος «Καλλιπάτειρα» στις στάσεις των μαθητών/τριών απέναντι στο φαινόμενο του ρατσισμού και της ξενοφοβίας. Από τα αποτελέσματα φάνηκε ότι οι στάσεις των μαθητών/τριών αναφορικά με τα ως άνω φαινόμενα βελτιώθηκε σημαντικά μετά την εφαρμογή του προγράμματος.

Η Ιωάννα Βορβή και η Ευγενία Δανηλίδου, Σχολικοί Σύμβουλοι ΠΕ02 στη Περιφερειακή Δ/ση Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας, με το άρθρο τους «Η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης στη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας του Γυμνασίου», διερευνούν έναν από τους σημαντικότερους παράγοντες που προσδιορίζει την ποιοτική διδασκαλία στο σύγχρονο σχολείο: την καλλιέργεια της κριτικής σκέψης των μαθητών/τριών. Για το σκοπό αυτό και με βάση μία διδακτική ενότητα της Νεοελληνικής Γλώσσας Γ' Γυμνασίου, επιδιώκεται οι μαθητές/τριες να αναπτύξουν τις κατάλληλες ικανότητες και δεξιότητες, ώστε να μη θεωρούν πληροφορίες και απόψεις ως δεδομένες αλλά να μπορούν να τις αμφισβητούν, να τις κρίνουν και να διαμορφώνουν τη δική τους θέση και στάση.

Η Χριστοδούλου Πηνηϊώ, Νηπιαγωγός Ειδικής Αγωγής, η Φωτιάδου Ελένη, Επίκουρη Καθηγήτρια Ειδικής Φυσικής Αγωγής, Τ.Ε.Φ.Α.Α, και η Παναγάκη Παναγιώτα, Φυσικοθεραπεύτρια, στο άρθρο τους «Μελέτη περίπτωσης παιδιού με σύνδρομο Asperger» διερευνούν την αποτελεσματικότητα ενός ψυχοπαιδαγωγικού προγράμματος παρέμβασης, το οποίο επικεντρώθηκε στην απόσβεση μιας ανεπιθύμητης κοινωνικής συμπεριφοράς, σε μια περίπτωση έφηβης με σύνδρομο Asperger, ηλικίας 16 ετών.

Ο Γεώργιος Δήμου, Εκπαιδευτικός, Διευθυντής 3ου Δημοτικού Σχολείου Νεάπολης Θεσσαλονίκης, με το άρθρο του «Διαφοροποιημένη Διδασκαλία: Θεωρία και Πράξη. Διαφοροποιώντας το Αναλυτικό Πρόγραμμα και τους διδακτικούς στόχους του μαθήματος των κοινωνικών δεξιοτήτων, για τη διδασκαλία μαθητών με ήπιες εκπαιδευτικές ανάγκες», αναφέρεται στη διδασκαλία των κοινωνικών δεξιοτήτων μέσα από τη διαφοροποιημένη διδασκαλία. Τονίζει ότι η διδασκαλία κοινωνικών δεξιοτήτων πρέπει να πραγματοποιείται στο πλαίσιο της καθημερινής διδασκαλίας μέσα στην τάξη, ανεξάρτητα από ηλικία ή μάθημα. Καθώς πολλοί μαθητές και μαθήτριες παρουσιάζουν έλλειμμα σε αυτήν την περιοχή, μπορούν να επωφεληθούν από τη διαφοροποιημένη διδασκαλία κοινωνικών δεξιοτήτων. Σε ενταξιακά, μάλιστα, περιβάλλοντα, μαθητές/τριες με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες επωφελούνται από τους συμμαθητές τους στην εκμάθηση κοινωνικών δεξιοτήτων, μέσα από τη μίμηση προτύπου και την αλληλεπίδραση.

Ο Ρήγας Κωνσταντίνος, Σχολικός Σύμβουλος 5ης Εκπαιδευτικής Περιφέρειας της Π.Ε. Αιτωλ/νίας, αναφέρεται στη παιδαγωγική αξιοποίηση των ΤΠΕ σε συνάφεια με τη μετα-προοδευτική αγωγή και τη βιοπαιδαγωγική. Στο άρθρο τονίζεται ότι οι νέες τεχνολογίες με κατάλληλα ερεθίσματα, σ' ένα δυναμικό οπτικά και ακουστικά κόσμο, συμβάλλουν στη δημιουργία ενός καινοτόμου και εμπλουτισμένου μαθησιακού περιβάλλοντος, το οποίο απαιτεί κατάλληλο εκπαιδευτικό σχεδιασμό στη βάση σύγχρονων τεκμηριωμένων, ολοκληρωμένων και επιστημονικά οργανωμένων παιδαγωγικών παρεμβάσεων.

Ο Αλέξιος Μαστρογιάννης, Σχολικός Σύμβουλος 3ης Περιφέρειας Δημοτικής Εκπαίδευσης Αιτωλοακαρνανίας, στο άρθρο του «Η γωνιά του υπολογιστή στο Νηπιαγωγείο, ένα στενό παρακάτω από... την υπ-αίθρια, μα σκιερή στάση των Νηπιαγωγών», παρουσιάζει ένα ευρύ πλαίσιο χαρακτηριστικών των ηλεκτρονικών υπολογιστικών συστημάτων τα οποία μπορούν

να καλλιεργηθούν και να αναπτυχθούν, ώστε να αποφέρουν πλούσιες, παιδαγωγικές απολαβές, ειδικά στον χώρο του Νηπιαγωγείου.

Η Σαπφώ Μορτάκη, Συνεργαζόμενο Εκπαιδευτικό Προσωπικό Χαροκόπειου Πανεπιστημίου & Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου, και η Σημανδηράκη Χρυσάνθη, του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, Διεύθυνση Μουσείων, Εκθέσεων και Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων, με το άρθρο τους «Εκπαίδευση και Πολιτισμός: έρευνα προκαταρκτικής αξιολόγησης μίας εικονικής έκθεσης», αναφέρονται σε έρευνα η οποία εξετάζει τον εκπαιδευτικό ρόλο πολιτιστικών προϊόντων που αξιοποιούν τις νέες τεχνολογίες και ιδιαίτερα το Διαδίκτυο.

Η Bisera Jevtic, Associate Professor, Department of Pedagogy, Faculty of Philosophy, Nis, και η Stosic Randjel, Deacon and Professor in the Ecclesiastic High School, Nis, με το άρθρο τους «Ηθική κρίση και ανάγκη για ηθική αγωγή», αναφέρονται σε ένα από τα πλέον καίρια θέματα των παιδαγωγικών συζητήσεων: τον τύπο του ανθρώπου που καλούμαστε να μορφώσουμε. Αποτυπώνουν τη θέση ότι η ηθική αγωγή με την καλλιέργεια μιας ζεστής, άνετης, ενθαρρυντικής, συναισθηματικής ατμόσφαιρας επιδρά θετικά στους μαθητές, συμβάλλοντας στο να αντιμετωπίσουν όχι μόνο τα προβλήματα της μάθησης αλλά και τα ποικίλα προσωπικά και κοινωνικά τους προβλήματα.

Ο Βασίλειος Καλοφορίδης, Βιβλιοθηκονόμος, με το άρθρο του «Ταυτότητα, μετανάστευση και διαπολιτισμική εκπαίδευση στη σύγχρονη Ελλάδα», διερευνά την εθνική ταυτότητα της Ελλάδας, τη μετανάστευση και τη διαπολιτισμική εκπαίδευση στο σύγχρονο ελληνικό τοπίο. Εξετάζει την πορεία της ελληνικής εθνικής ταυτότητας, την πολιτισμική ενσωμάτωση των μεταναστών και το ρόλο της εκπαίδευσης ως προτύπου αποδοχής και αναγνώρισης του πλουραλισμού και της ετερότητας στο σύγχρονο ελληνικό κοινωνικό γίγνεσθαι.

Ο Γουσταύος Σάμιος, Εκπαιδευτικός Γαλλικής Γλώσσας & Φιλολογίας, στο άρθρο του «Διαθεματικό Πρόγραμμα Αγωγής Σταδιοδρομίας: Ελληνογαλλικό ψηφιακό λεξικό όρων κοινωνικών θεμάτων», αναφέρεται στη δημιουργία ενός δίγλωσσου (ελληνογαλλικού) ηλεκτρονικού λεξικού όρων κοινωνικών θεμάτων, το οποίο δημιούργησαν οι μαθητές της Γ΄τάξης του Γυμνασίου Παναγίας Διασέλλου Άρτας, στο πλαίσιο Διαθεματικού Προγράμματος Αγωγής Σταδιοδρομίας και με αφετηρία τα μαθήματα Νεοελληνικής Γλώσσας και Γαλλικών.

Η Κατερίνα Σαραφίδου, Σχολική Σύμβουλος 39ης Περιφέρειας Προσχολικής Αγωγής, στο άρθρο της «Οι τηλεοπτικές προτιμήσεις του παιδιού της προσχολικής ηλικίας», καταγράφει τις τηλεοπτικές προτιμήσεις των παιδιών προσχολικής ηλικίας, συγκροτώντας το μοντέλο του παιδιού προσχολικής ηλικίας - θεατή αλλά και τον τρόπο με τον οποίο η τηλεόραση ενσωματώνεται στην ελληνική οικογένεια.

Ο Βασίλης, Συμεωνίδης, φιλόλογος δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, διευθυντής Γυμνασίου της Δράμας, στο άρθρο του «Η κατασκευή της ελληνικότητας από τη λογοτεχνία και τη λογοτεχνική κριτική» μελετά τον τρόπο με τον οποίο κατασκευάστηκε η έννοια της ελληνικότητας από τη λογοτεχνία και τη λογοτεχνική κριτική κυρίως κατά τον μεσοπόλεμο.

Οι Σπύρος Κιουλάνης, Καθηγητής/Σύμβουλος ΕΑΠ, Μιχαήλ Τσατήρης, Επίκουρος Καθηγητής ΔΠΘ, Σπυρίδων Γαλατσίδα, Επίκουρος Καθηγητής ΔΠΘ, Κιτικίδου Κυριακή, Επίκουρη Καθηγήτρια ΔΠΘ, στο άρθρο τους «Συσχέτιση γνώσεων και στάσεων μαθητών και μαθητριών για το περιβάλλον, τα περιβαλλοντικά προβλήματα και τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας», επιχειρούν μία συσχέτιση γνώσεων και στάσεων των μαθητών και μαθητριών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για το περιβάλλον, τα περιβαλλοντικά προβλήματα και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Από την έρευνα διαφαίνεται ότι οι μαθητές και οι μαθήτριες παρουσιάζουν θετική στάση απέναντι στο περιβάλλον και ότι είναι ευαισθητοποιημένοι

απέναντι στα περιβαλλοντικά προβλήματα. Ωστόσο, η περιβαλλοντική γνώση τους είναι περιορισμένη, ενώ το σχολείο δεν αποτελεί την πρώτη και κύρια πηγή πληροφόρησής τους για τα θέματα του περιβάλλοντος.

Σπύρος Κιουλάνης